

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain (1308/2023) muuttamisesta (VN/37157/2023)

6.9.2024

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry ei kommentoi laajan esitysluonnoksen sisältöä, mutta toteaa siihen liittyen yleisesti seuraavaa:

Vähimmäisverosta annetun lain päivittäminen on perusteltua, mutta huomiota herättää epävarmuus sen vaikutuksista. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan esitetyillä muutoksilla ei oleteta olevan olennaisia verovaikutuksia, mutta kuten Finnwatch ry lausunnossaan toteaa, on kuitenkin vaikea arvioida, kuinka oikea oletus tämä on – ja että uudet oletusäännökset (safe harbours) voivat merkittävästi muuttaa sitä, missä tilanteissa täydennysveroa voidaan kerätä. Lisäksi se, että ehdotetut lakimuutokset esitetään astuvaksi voimaan taannehtivasti vuoden 2024 alusta, lisää arvioinnin merkitystä. **Verovaikutuksista olisi tärkeää esittää edes jonkinlaisia arvioita esimerkiksi silloin, kun muutosten soveltamisen esitetään olevan “lähes poikkeuksetta verovelvollisen kannalta edullista”. Verovelvollisten etujen ohella tulisi arvioida myös veronsaajien etuja.** (ks. tarkemmin Finnwatch ry:n lausunto)

Vähimmäisverosta annetun lain erityispiirteenä on sen tausta kansainvälisessä veroyhteistyössä. Taustalla on OECD:n ja G20-maaryhmän vuonna 2013 aloittama BEPS-hanke (Base Erosion and Profit Shifting), tavoitteena puuttua veropohjien rapautumiseen ja voitonsiirtoon. Maat sopivat vuonna 2015 toimenpiteistä verovälttelyn torjumiseksi. BEPS-hankkeen toisessa vaiheessa OECD ja G20-ryhmä sopivat vuonna 2021 globaalista yritysverotuksen minimitasosta, joka koskisi kaikkein suurimpia monikansallisia yrityksiä. Tarkoituksena on hillitä haitallista verokilpailua ja kitkeä voitonsiirtoa. OECD ja G20 loivat Inclusive Framework -ryhmän, jonka kautta kehittyviä maita on otettu mukaan BEPS-hankeeseen. Kehittyvät maat ovat käytännössä kuitenkin joutuneet pääosin ottamaan rikkaiden maiden jo sopimat asiat annettuina, ja niiden ääni on päätöksenteossa pitkälti sivuutettu. Suomen kansallisen toteutuksen osalta olisi perusteltua arvioida myös sen mahdollisia ulkoisvaikutuksia kehittyviin maihin. **Tässä yhteydessä on tärkeää tiedostaa, että Suomi uudisti sitoumuksensa Addis Tax Initiativeen (ATI) vuonna 2020. Aiempien, pääasiassa määrällisten tavoitteiden lisäksi uudessa julkilausumassa (ATI-2025) korostetaan laadullisia tavoitteita, joista yksi on avunantajamaiden maiden veropolitiikan politiikkajohdon-mukaisuuden vahvistaminen niin sanottujen spillover- eli ulkoisvaikutus-analyysien avulla.**

Vähimmäisveroa koskeva sääntely on hyvin laaja ja monimutkainen kokonaisuus, joka sisältää uusia käsitteitä ja tulkinnallisuutta. Sääntelyn ymmärrettäväksi tekeminen edellyttää selkeää esitystapaa, kuten muutosesitysten taustoitusta ja selostusta muutosten käytännön merkityksistä. **Valtiovarainministeriölle ja verohallinnolle tulee taata laadullisesti ja määrällisesti riittävät resurssit valmistella ja käsitellä vähimmäisveroa (mm. verohallinnon ohjeiden laatiminen) siten, että verohallinnon ohjeet ovat mahdollisimman selkeät, että suomenkielinen termistö on huolella määritelty ja että Suomella on valmius yllä mainitun ulkoisvaikutuksen analyysin tekemiseen.**

Lisätietoja: Outi Hakkarainen, globaalin oikeudenmukaisuuden asiantuntija,
outi.hakkarainen@fingo.fi, 050-317 6728.